

ГТАХР 14.35.09

ПӘН МЕН ТІЛДІ БІРІКТІРІП ОҚЫТУ ТӘСІЛІН ЖОҒАРЫ МЕДИЦИНАЛЫҚ БІЛІМ БЕРУ ЖҮЙЕСІНДЕ ҚОЛДАНУ

Б.Г. Ташмухамбетов¹, У.М. Кельдибекова²

¹PhD докторы, доцент м.а.

² биология магистрі, оқытушы

^{1,2} Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы, Қазақстан, Шымкент қ.,
e-mail: ulbala.keldibekova@mail.ru

Бұл мақалада жоғары медициналық білім берудегі пәндік тілдік интеграцияланған оқыту талқыланады. Блум таксономиясын қолдану жоғары кәсіби білім беруді жетілдіруге мүмкіндік береді, яғни конференциялар мен жобаларға қатысуға, ал білім алушылар мен жоғары оқу орындарының оқытушыларына шет елдердің жоғары оқу орындарымен академиялық білім алмасуларға қосымша мүмкіндіктер ашады. Мұндай мүмкіндіктерді іске асыру үшін шет тілінің құзыреттіліктерін дамыту қажет. Күнделікті шет тілін қолданудың практикалық дағдыларын дамыту, жалпы лингвистикалық, білім беру және кәсіби коммуникативтік құзыреттіліктерін меңгеру жүзеге асады. CLIL білім алушыларға жоғары оқу орынның пәндерін оқу үдерісінде шет тілін білуді үйренуге мүмкіндік береді. Үйренуге деген осы көзқарас оқыту дағдыларын дамытқан кезде оқыту мазмұнын біріктіреді және тиімді мотивациялық оқытуға ықпал етеді. Осылайша, шет тілін білуге деген сенімін арттырады, қарым-қатынаста тілдік кедергілерді жояды және шет тіліндегі құзыреттерді игерудегі деңгейінің өсуіне ықпал етеді. Медицина саласының білім алушыларының ағылшын тілінде белгілі бір деңгейге ие болу қажеттілігін және игерілген дағдыларды жетілдіру жолдары қарастырады.

Түйін сөздер: медициналық ағылшын, кәсіби тіл, оқу бағдарламасы, оқыту тәсілі, Блум таксономиясы

Бүгінгі күні ағылшын тілі әлемде ақпарат алмасуда *лингва-франкаға* айналғаны ешкімге жаңалық емес. Сонымен бірге ағылшын тілінің әлемдік ғылыми тіл ретінде қолдану аумағы кеңейуде. Медициналық ұғымдарды ана тілінде түсіну және қолдану мүмкіндігімен қатар, болашақ дәрігерлерге ағылшын тілін меңгеру міндеттелуде.

Интернационалдандыру уақытында жоғары білім орындары уақыт талабына сәйкес бейімделіп, білім алушылардың кәсіби құзыреттілігін дамытуы тиіс. Мәселен, оқыту жүйесінде тек ағылшын тілінде білім беретін жоғары оқу орындарының саны артуда. Дегенмен әлемдік білім рейтингінде Қазақстанның білім беру сапасының беделін сақтап қалу мақсатында қазіргі жоғары оқу орындарының оқу бағдарламаларын толықтырып жаңарту міндетке айналды.

Соңғы бірнеше онжылдық бойы ағылшын тілдері біртіндеп ғылыми байланыстың тілі болды. Бұл даму ғылыми қарым-қатынасқа да әсерін тигізді: ағылшын тілі ғылымның әмбебап тілі және көптеген ғылыми журналдар, ғылыми зерттеулер мен медицина секторындағы кәсіби шығарылымдар ең алдымен ағылшын тілінде жарияланады. Бұл жарияланымдар, мысалы, клиникалық зерттеулер, инновациялық әдіснамалар және емдеу бағдарламаларын қамтиды. Ағылшын тілін қолдана отырып, бүкіл әлем бойынша ғалымдар ақпаратқа үлкен көлемде қол жеткізе алады және басқа мамандармен қарым-қатынас жасайды [1].

«CLIL» терминін 1994 жылы ғылыми айналысқан Дэвид Марш оқыту жағдайларын белгілеу үшін пәндер немесе жеке бөлімдері «қосымша» тілде жүргізілуі үшін енгізген болатын. Мұндай оқытудың мақсаты бір уақытта оқытылатын пән мен тілді оқыту болып табылады, яғни мұнда тіл оқу объектісі ретінде емес, басқа пәндерді білу құралы ретінде қарастырылады. «CLIL» терминін 1994 жылы ғылыми айналысқан Дэвид Марш оқыту жағдайларын белгілеу үшін пәндер немесе жеке бөлімдері «қосымша» тілде жүргізілуі үшін енгізген болатын. Мұндай оқытудың мақсаты бір уақытта оқытылатын пән мен тілді оқыту болып табылады, яғни мұнда тіл оқу объектісі ретінде емес, басқа пәндерді білу құралы ретінде қарастырылады.

Еуропада CLIL термині кеңінен қолдануда және ең көбі шет тілі арқылы мазмұнды пәндерді оқытуға қолданылатын термин болып табылады. Eurydice баяндамасында CLIL оқулықтардың кейбір пәндерін өздерінің тілдік сабақтарынан бөлек оқып үйрену үшін пайдаланылатынын айтады. CLIL термині Дэвид Маршпен жазылған болатын: «CLIL субъектілердің немесе пәндердің бір бөлігін шет тілі арқылы екі мақсатқа бағытталған

мақсаттармен үйретеді, атап айтқанда, мазмұнды үйрену және бір уақытта шет тілі» [2]. Шет тілінде оқыту идеясы ежелгі тәжірибе болса да, элиталық біліммен шектелмейді. Оның орнына, CLIL қазір «жалпы білім беруде жатыр» 2012 жылы Еуропалық Комиссияда: «CLIL орын алып отырады және білім берудің барлық секторларында ересек және жоғары білім деңгейінен бастап тиімді деп танылды [3].

CLIL тұжырымдамасы мен әдістемесі сипаттамасы білім беру шеңберінде ретінде пайдаланылуы мүмкін CLIL матрица толық сипаттамасы болып табылады. Осылайша, тарау CLIL-ді мазмұнды және ағылшын тілін үйренуге ықпал ететін басқа тәсілдермен ерекшеленеді және бұл әдіс әкелетін кейбір артықшылықтар мен проблемаларды анықтайды. Тек содан кейін ол жоғары білім медицина бағдарламаларына CLIL тәсілдің жүзеге асыруды ұсынуға болады.

Пән мен тілді біріктіріп оқыту (Content and Language Integrated Learning) – пәндерді шет тілінде оқыту тәсілі. Бұл тәсіл тілді тиімді үйренуге септігін тигізеді, себебі ол - кәсіби тілдік дағдыларын меңгертіп қана қоймай, білімге қызығушылығын да арттырады. CLIL пәндік білім мен лингвистикалық дағдыларды дамытуға ғана емес, сонымен бірге ол көпқырлы және күрделі оқыту тәсілі болып табылады. Мәселен, CLIL-де бір жағынан ұлттаралық мәдениеттік білім мен жалпы лингвистикалық хабардарлыққа ықпал етсе, екінші жағынан когнитивтік даму мен оқуды меңгеруде жеңілдік туғызады [4].

Кіріктіріп оқыту (CLIL, Content and Language Integrated Learning) дегенде ең алдымен сабақтарда пәнаралық байланыстарды қалыптастыруды қарастыру маңызды екені ескеріледі, яғни CLIL технологиясы шетел тілін басқа пәндерді оқытудың қажетті құралы ретінде қарастырылады. Егер дәстүрлі сабақ білім алушыларды біліммен қаруландыруға және негізінен түсіндіру-көрнекілік жұмыстарын жүргізу арқылы құрылатын жалпы білім беру міндеттерін шешуге бағытталған болса, ал кіріктірілген сабақтар оқытудың түрлі әдістерінің және құралдарының үйлесуі негізінде құрылып, сонымен қатар ғылыми-жаратылыстану бағыты пәндері мен ағылшын тілі пәнінің көптеген міндеттерін шешуге ықпал етеді. Кіріктіру барысында түсіндіру-көрнекілік, іздеу, зерттеу әдістері, пікірталас, білімнің түрлі дереккөздері, теледидар бағдарламалары, кино үзінділері, мультимедиа курстары, интернет-технологиялары, оқыту мен бақылаудың басқада техникалық құралдары қолданылады. Сонымен қатар жеке, топтық, жұптық, ұжымдық жұмыс түрлері кеңінен қолданылады. Бұндай сабақтарда танымдық міндеттер жүзеге асырылып, оқушылардың шығармашылық әлеуетін жүзеге асыруға көп мүмкіндік беріліп, жағдай жасалады [5].

Тіл мен пәнді кіріктіріп оқытудың тағы бір ұтымды тұсы — тілдік іс-әрекеттің төрт түрін де (тыңдалым, айтылым, оқылым, жазылым) меңгеруге бағытталған. Ғылыми-жаратылыстану бағытындағы пәндерді оқыту контекстінде Қазақстандағы мақсатты тіл – ағылшын тілі болып саналатынын ескере келсек, кіріктіріп оқытуда негізгі орынды ағылшын тілі сабақтары алады, яғни қандай пәндерді болмасын кіріктіре оқыту барысында ағылшын тілі маңызды болып саналады. Тілді үйрену кез келген пән саласы арқылы жүргізіледі деген ұғымды ескерсек, CLIL шетел тілі сабағы емес, шетел тілінде өтетін пән сабағы, яғни кәсіби бағытталған шетел тілі/ағылшын тілі. Жалпы, тіл мен пәнді үйлестіре отырып, пәнаралық байланысты жүзеге асырып оқыту когнитивтік дамуды жүзеге асыруға көп жағдай жасайды. Ал үйренушінің білімді меңгеруге ұмтылудың алғашқы қадамы танымдық қабілетін қалыптастырудан бастау алады. Оқыту үрдісіне кіріктіре оқытуды енгізу — ең алдымен, оқушының сабақ үстінде дамуы мен оның психологиялық жағдайын ескере отырып, оқытуды нығайту мүмкіншіліктеріне бағытталған. Ағылшын тілін жаратылыстану бағытындағы пәндермен кіріктіріп оқыту арқылы оқушыларды білім алуға қызығушылықтарын арттыруға, оларды ғылыми тіл дағдыларын дамытуға, терминдерді ана тілінде ғана емес, ағылшын тіліндегі баламасын қолдануға және олардың ағылшын тілінде сауатты түрде «Үштілділік» ұлттық жоба аясында білімін дамытуға болады. Сонымен бұл әдіс оқушылардың тіларалық қарым-қатынас қажеттілігі мен мүмкіндіктерін ана тілінде ойлануларына жағдай жасап қана қоймай, бір мезгілде екі пәнді бірдей оқытуды жүзеге асыруға мүмкіндік береді.

Білім алушы берілген білім ақпаратын жақсы түсіну үшін сөйлеу, жазу, тыңдау мен оқу дағдыларын игеруі қажет. Аталған дағдыларды қалыптастыруда CLIL тәсілі Блум таксономиясының таным мен ойлау деңгейлеріне сүйенеді. Блум таксономиясы – 1956 жылы ұсынылған әртүрлі білім беру орталарында қолдануға болатын, білім берудің мақсаттарын сипаттау үшін енгізілген оқытудың дәлелді теориясы болып табылады. Негіздемелік құрылымда сабақ жоспарларын жазу барысында оқытудың мақсаттарын айқындау мен ойлау процестері

бейнеленген. Блум таксономиясы алты санатты қамтиды: «Білу, түсіну, қолдану, талдау, синтездеу және бағалау». Әрбір санаттағы когнитивтік процестерді дәлірек сипаттау үшін, 2001 жылы таксономия қайта зерттеліп, «еске түсіру, түсіну, қолдану, талдау, бағалау және жасау» ұғымдары ұсынылды [6].

Оқу процесінде тілді үйрену барысында тілдік қабілетті сипаттауда жалпы еуропалық тіл құзыреттілігін бағалау жүйесі, *Common European Framework of Reference for Languages (CEFR)* кеңінен қолданылуда. CEFR - де оқу бөлімдерін жоспарлау және құзыреттілікті анықтауда, түрлі әдістерді біріктіру арқылы қажетті дағдыларды теңгерімді түрде дамытуға көмектеседі [7].

CLIL-дің негізгі аспектілерінің бірі - Cummins (1979) ұсынған когнитивті академиялық тілді меңгеру (CALP, *Cognitive Academic Language Proficiency*) мен негізгі тұлғаралық коммуникативті дағдылар (BICS, *Basic Interpersonal Communication Skills*) арасындағы айырмашылық. BICS-бұл тілдік әңгімелесуді еркін меңгеру, күнделікті әңгіме, әрекеттер мен бейресми қарым-қатынасқа қатысу мүмкіндігі. [8]. CALP-бұл академиялық тілді ауқымды қолдануына, яғни, білім беру мазмұнын түсіну мен өз ой-пікірін еркін жеткізе алу мүмкіндігі.

CLIL тәсілін қолданудың әртүрлі жолдары бар болғанымен, басқа тәсілдерден айырмашылығын ажырата білу керек [9], атап айтқанда, тілдік білім беру, тілдік ортаға ену, мазмұнды білім беру, т.б.

Еңбек нарығында бәсекеге қабілетті болу - кәсіби дағдылар мен құзыреттілікті жетілдіруге байланысты. Жоғары нәтижеге қол жеткізу үшін тақырыптық мазмұн мен тілдік біріктірулер сабақтастығын орнату керек. Ұлттық және халықаралық жоғары сапа стандарттарына сай болу үшін оқу жоспарына қосымша тәжірибе мен тәжірибелік жаттығулар енгізу қажет [9]. Жоғары білім дидактикасы теория мен зерттеулерді, практика мен кәсіптің арақатынасын ескере отырып, білім алушыларға әртүрлі салаларда тәжірибе жинақтау мен оны қолдануына мүмкіндік жасау маңызды.

CLIL сабақтарына дайындық кезінде оқытушылар кеңейтілген CLIL матрицасын, яғни 4C құрылымын, Блумның таксономиясын, CEFR және ойлау дағдыларын ескеру керек. Осылайша құзыреттілікті, оқу мақсаттарын және бағалау жүйесін реформалау арқылы еуропалық оқыту стандарттарына сәйкес білім беру үрдісін ұйымдастыру мүмкіндігі туады [3].

CLIL-мен оқытуда оқытушының кәсіби шыңдалуы Дейл мен Таннердің айтуынша, үш кезеңнен тұрады. Бірінші кезең - тілдік дағдыларды дамыту. Оқытушы ағылшын тілін жетік меңгермесе, сабақ барысында өз тіліне орала беруі мүмкін. Мұндай жағдайда білім алушыларды белсенді болуға ынталандырып отыруы тиіс. Екінші кезеңде - оқытушының сенімділігінің артуы, оның білім алушылармен қарым-қатынасы кезіндегі және оқытудың мазмұнын меңгертуіне қажетті сөздік қорының артуы. Үшінші кезең - білім алушылардың білімі мен меңгерген тілінің үйлесімді түрде қолдануына әр білім алушының ынтасы мен талаптың болуы шарт. Сондықтан оқытушы білім беру процесінде білім сапасын арттыруға бағытталған білім алушының әртүрлі дағдыларын дамытуға арналған тәсілдерді қолдана білуі тиіс. Көбіне оқытушы білім беруші емес, бағыт-бағдар беруші ретінде танылып, барлық іс-әрекетті білім алушылардың өзара жасауына, яғни күтілетін немесе болуы мүмкін проблемалар жолдарын анықтап, өз бетінше шешуге мүмкіндік берілуі қажет. Сонымен бірге, оқыту процесінде білім алушылардан кері байланыс орындалуына көбірек мән берген жөн. Мақсаты - негізгі тұлғаралық дағдыларды жетілдіру және білім алушыларға академиялық тіл дағдыларын үйренуге көмектесу.

Оқу үрдісінің анық және түсінікті ету үшін, бағалаудың түрі түсінікті және сабақтың басында мазмұндық шолуды көрсету керек. Сонымен қатар, жаңа лексиканы және мазмұнды, мысалы, глоссарийлерді, көрнекілік және графикалық материалдарды пайдалану оқу процесін жеңілдетеді. Білім алушыларға жаңа тақырып үйрету барысында барынша сөйлеу жылдамдығын баяулату оң нәтиже береді. Сабақты жоспарлағанда алынған білімнің қайталануына және жалпылануына ерекше назар аудару қажет.

Ағымдағы медициналық оқыту бағдарламаларын талдау барысында университеттердің қазақстандық білім алушыларға медицина контекстінде ағылшын тілін үйрену мүмкіндігінің өте аз екендігі анықталды. Сондықтан осы мақалада CLIL тәсілімен оқу клиникалық сатысында енгізу ұсынылады. Оқудың осы сатысында білім алушылар көбінесе халықаралық шығарылымдармен, мәселелермен және кең түсініктермен байланысады, әрбір пәннің нақты тақырыптары толығырақ қарастырылады. Бұдан басқа, BICS және CALP-ті қолдану аса маңызды болып табылады. Білім алушылар тапсырмаларды жазу, құжаттарды сақтау, пациенттермен жұмыс істеу және әріптестерімен өзара қарым-қатынас орнату тәжірибесінен өту керек.

Клиникалық оқу кезеңінде білім алушылар халықаралық ақпаратпен алмасып, халықаралық медициналық лицензиялау емтихандарына дайындала алады. Сонымен қатар, шетел білім алушылармен бірге әртүрлі клиникалық бейнелеу нұсқаларын, емдеу түрлерін немесе мемлекетаралық денсаулық сақтау жүйелеріндегі айырмашылықтарын талқылауға болады. Осылайша, мәдениетаралық білім мен түсіністік өзара әрекеттесу арқылы да көтермеленеді.

CLIL тәсілін енгізу кезінде, ағылшын тілін меңгеру дағдыларын және лингвистикалық білім деңгейін бағалау үшін сауалнама және жазбаша тестілеуден тұратын талдау жүргізу керек. Осылайша, сабақ беретін қызметкерлерге қандай көмек көрсету керек және сабақтың мақсаттарына жету үшін қандай тәсілдер ұсыну қажеттігі айқындалады. Сабақтың құрылымы мен мақсаттарын анықтау үшін оқытушылар қажеттіліктерді талдау нәтижелерін ескеру керек. Сонымен қатар, CLIL оқу жоспарына біріктірілген кезде, қандай пререквизиттер мен постреквизиттер болатынын анықтап алған жөн. Медицина оқу үрдісінің алғашқы екі жылдық кезеңінде қарастырылған негізгі ұғымдар клиникалық дайындық сатысында күрделі түрде өтуге болады.

CLIL оқытудың клиникалық сатысында коммуникацияға, медициналық ұғымдарға және күнделікті өмірдің терминологиясына, сонымен қатар жазу және оқу дағдыларына көңіл аудару керек. CLIL-де ұсынылатын параметрлер академиялық ортада орындалатындықтан, білім алушылардың тіл білу қабілеттерін ескеру керек. CLIL-мен оқытуда презентациялар, конференциялар немесе жазбаша шығарылымдар қолдану өте маңызды. Медицина білім алушылары ағылшын тілінде ақпаратты (қабылдау кезінде) тіркеуге, нұсқаулар беруге (дәрі-дәрмектерге), серіктестік жасауға, науқастың ауру тарихын толтырып, пациенттерді өздерінің сезімін немесе ауырсыну деңгейін сұрастыру мүмкіндігін алады.

Жаңа оқу бағдарламасын әзірлеу үшін келесі қадамдар ұсынылады: білім алушының қажеттіліктерін анықтау және талдау, мақсаттарды қою, құрал-жабдықтарды анықтау және таңдау, мазмұнды егжей-тегжейлі сипаттау. CLIL-мен оқу бағдарламаларын әзірлеу үшін ағылшын тілінде оқытудың жалпы нақты қажеттіліктерін есепке алып қана қоймай, сонымен бірге білім алушылардың болашақ мамандықтарында сауатты жұмыс істей алу үшін пәндердің мазмұнына қойылатын талаптар есепке алынғаны жөн.

Әртүрлі тақырыптардан үйрену барысында тек қана терминді меңгерумен шектелмей анықталған сөздік тіркестерін, сөздік қорын үйренуге мүмкіндік береді, сондай-ақ оны кейіннен зерделеу және қолдану білім алушылардың жаңа білімдері мен түсіндірілуін жетілдіреді. Әлемдік жаңалықтар ең алдымен шетел басылымдарына шет тілінде жариялануына байланысты жаңалықтармен хабардар болуда шет тілін білудің маңызы зор. Шет тілін меңгеру арқылы білім алушылар медицина саласы бойынша әлемдік жаңалықтарды, яғни жарияланымдарды уақыт оздырмай меңгеру арқылы өз білім деңгейін жаңартып, қолдану арқылы шеберліктерін дамыта алады.

Уақыт ағымының талабы бойынша ағылшын тілін меңгеру мен оқыту ең алдымен оқытушылардың, сонан соң білімді ағылшын тілінде түсіну мен қолдану білім алушылардың міндетіне жүктеледі. Ағылшын тілін білу жаңа мүмкіндіктер ашады, оларды жүзеге асыру тек өзімізге байланысты болады.

Пайдаланылған әдебиеттер

1. Drubin, David G., Kellogg, Doug R. (2012): “English as the universal language of science: opportunities and challenges.” In: *Molecular Biology of the Cell* 23 (8), 1399.
2. Wolff, Dieter (2009): “Content and language integrated learning.” In: Knapp, Karlfried, Seidlhofer, Barbara (eds.): *Handbook of Foreign Language Communication and Learning*. Berlin: Walter de Gruyter, 545–572.
3. Dalton-Puffer, Christiane, Nikula, Tarja, Smit, Ute (eds.) (2010): *Language Use and Language Learning in CLIL Classrooms*. Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins. (Applied Linguistics Series 7).
4. Gavrilova, Elena, Trostina, Kira (2014): “Teaching English for Professional Purposes (EPP) vs Content and Language Integrated Learning (CLIL): The Case of Plekhanov Russian University of Economics (PRUE).” In: *European Scientific Journal* (2), 7–17. Online available at: <http://ejournal.org/index.php/esj/article/viewFile/3686/3485> [Last accessed on 12.02.2019].

5. Асанова Г.С. Білім беру жүйесінде пәндерді кіріктіре оқыту технологиясын пайдалану-заман талабы. <http://orleuastana.kz/2017/11/29/bilim-beru-zh-jesinde-p-nderdi-kirik-tire-o-y-tu-tehnologiyasy-n-pajdalanu-zaman-talaby/>

6. Armstrong, Patricia (2009): Bloom's Taxonomy. Issued by: Center for Teaching - Vanderbilt University, Nashville. Online available at: <http://cft.vanderbilt.edu/guides-sub-pages/blooms-taxonomy/> [Last accessed on 12.02.2019].

7. Inglin, Oswald (2013): CLIL's little helpers: Tipps and Materialien für den immersiven Geschichtsunterricht. Bern: Hep Verlag.

8. Dale, Liz, van der Es, Wibo, Tanner, Rosie (2010): CLIL Skills. Online available at: http://externalaffairs.ucoz.com/_ld/0/2_CLIL_Skills-def.pdf [Last accessed 12.02.2019].

9. Krummbein, Reitz (2014): „Praxisorientierung in der sozialwissenschaftlichen Hochschulbildung.“ In: Rodrian-Pfennig, Margit: Reflexive Lehrforschung an der Hochschule: Partizipations-, Forschungs-.

ПРЕДМЕТНО-ЯЗЫКОВОЕ ИНТЕГРИРОВАННОЕ ОБУЧЕНИЕ В ВЫСШЕМ МЕДИЦИНСКОМ ОБРАЗОВАНИИ

Б.Г.Ташмухамбетов¹, У.М.Кельдибекова²

¹PhD, и.о. доцента

² магистр биологии, преподаватель

^{1,2} Южно-Казахстанская медицинская академия, г.Шымкент, Казахстан,
e-mail: ulbala.keldibekova@mail.ru

В данной статье рассматриваются вопросы предметно-языкового интегрированного обучения в высшем медицинском образовании. Присоединение к процессу таксономии Блума даёт право модернизации высшего профессионального образования, открывает дополнительные возможности участвовать в конференциях, проектах, а студентам и преподавателям высших учебных заведений в академических обменах с университетами зарубежных стран. Методика CLIL позволяет реализовать основную цель изучения иностранного языка в высшей школе. Развить практические навыки использования иностранного языка в ситуациях повседневного общения овладеть общей языковой, учебной и профессиональной коммуникативными компетенциями. CLIL предоставляет обучаемым возможность использовать знания иностранного языка в процессе изучения вузовских предметов. Этот подход к обучению интегрирует учебный контент, одновременно развивая языковые навыки и способствует эффективному мотивационному обучению. тем самым повышает их уверенность в знаниях иностранного языка, снимает языковой барьер в общении и способствует росту мотивации в овладении иноязычными компетенциями. Изучается необходимость для студентов медиков обладать определенным уровнем владения английским языком и поддерживая приобретенный уровень, улучшать приобретенные навыки.

Ключевые слова: медицинский английский, профессиональный язык, образовательная программа, метод обучения, таксономия Блума

CONTENT AND LANGUAGE INTEGRATED TRAINING IN HIGHER MEDICAL EDUCATION

B.G. Tashmukhambetov¹, U.M. Keldibekova²

¹PhD doctor, acting assoc. professor

² Master of biology, teacher

South Kazakhstan Medical Academy, Kazakhstan, Shymkent,
e-mail: ulbala.keldibekova@mail.ru

This article discusses the content and language integrated learning in higher medical education. Joining the Bloom taxonomy process gives the right to modernize higher professional education, opens up additional opportunities to participate in conferences, projects, and students and teachers of higher education institutions in academic exchanges with universities in foreign countries. CLIL technique allows to realize the main goal of learning a foreign language in higher education. It helps to develop practical skills of using a foreign language in everyday communication situations to master General language, educational and professional communicative competences. CLIL provides students with the opportunity to use their knowledge of a foreign language in the process of studying University subjects. This approach to learning integrates learning content while developing language skills and contributing to effective motivational learning. thus, it increases their confidence in the

knowledge of a foreign language, removes the language barrier in communication and contributes to the growth of motivation in mastering foreign language competencies. We study the need for medical students to have a certain level of English and maintaining the acquired level, to improve the acquired skills.

Key words: *medical English, professional language, educational program, teaching method, Bloom taxonomy*

Редакцияға 27.11.2018 қабылданды.

**ТАРИХ
ЭКОНОМИКА
ҚҰҚЫҚ**

**ИСТОРИЯ
ЭКОНОМИКА
ПРАВО**

**HISTORY
ECONOMICS
LAW**